

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 29. juni 2016

Skjermingsfradrag og ordning for langsiktig sparing i børsnoterte aksjer og aksjefond – innspill til statsbudsjettet for 2017

Innledning

Vi har merket oss at det i skatteforliket, som ble presentert 4. mai, er bred politisk enighet om å øke skjermingsrenten til et nivå som bedre reflekterer den risikofrie avkastningen som privatpersoner kan plassere sparemidler til. I finanskomiteens innstilling til skattemeldingen, Innst. 273 S (2015-2016), viser flertallet til at en økning i skjermingsfradraget kan bidra til å kompensere for ulempene som økt utbytteskatt har skapt. Komitéflertallet går dessuten inn for at det foretas en gjennomgang for å unngå ulik skattemessig behandling av tilnærmet like spareprodukter. Vi har videre merket oss at Stortingsflertallet går inn for å etablere en ordning for langsiktig sparing i børsnoterte aksjer og aksjefond som innebærer at gevinster ikke beskattes løpende. Stortinget har bedt regjeringen om å komme tilbake med konkrete forslag til gjennomføring av disse to tiltakene i forbindelse med statsbudsjettet for 2017.

Vi viser i denne forbindelse til vårt brev av 20. januar 2016 om beskatning av verdipapirfond der vi redegjorde for de tilpasningsmuligheter vi mener den nye utbytteskatten vil skape, og at slike tilpasningsmuligheter skaper uheldig «støy» i det norske sparemarkedet. I brevet tok vi til orde for at skattereglene bør virke mest mulig nøytralt inn på investorenes valg av spareprodukter og at like plasseringer som utgangspunkt bør beskattes likt.

Vi er tilfreds med at det gjennom den signaliserte økningen i skjermingsfradraget nå legges opp til at det gjøres noe med de utilsiktede virkningene av den nye utbytteskatten. Vi stiller oss også positive til etablering av en ordning for langsiktig sparing i børsnoterte aksjer og aksjefond som innebærer at gevinster ikke blir løpende beskattet.

I forbindelse med at Regjeringen er bedt om å komme tilbake med konkrete forslag til hvordan tiltakene kan gjennomføres allerede i budsjettet til høsten, ønsker vi å gi noen innspill til denne prosessen.

Skjermingsfradraget – økning og metode for fastsettelse

Etter gjeldende skatteregler skal personlige skatteyttere svare 25 prosent skatt av renteinntekter, mens aksjeinntekter og inntekter fra aksjefond skal beskattes med 28,75 prosent (før skjerming). Det følger av skatteforliket at skattesatsen på alminnelig inntekt for

selskap og personer skal reduseres til 23 prosent innen 2018. Gitt premisset om at utbytteskatten skal holdes om lag på dagens nivå når utbytteskatt og selskapsskatt ses i sammenheng, betyr det at skattesatsen på aksjeinntekter vil økes til om lag 30 prosent.

I vårt brev til departementet 20. januar i år gjorde vi departementet oppmerksom på tre åpenbare tilpasningsmuligheter som personlige skatteyttere kan benytte seg av for å redusere skattesatsen på aksjeinntekter. Den vanligste fremgangsmåten vil være å investere gjennom unit linked (også kalt fondskonto og investeringskonto og lignende), der avkastningen beskattes etter samme sats som renteinntekter, altså 25 prosent, og det gis ingen skjerming. Flere aktører markedsfører allerede dette som den «skattesmarte» måten å spare i aksjefond på.

Skjermingsrenten er i dag fastsatt til årsgjennomsnittet av effektiv rente på tre måneders statskasseveksler, fratrukket skatt. For 2016 er den fastsatt til 0,6 prosent. For å nøytralisere det skattemessige incentivet til å spare i aksjefond gjennom konstruksjoner som unit linked fremfor å gå direkte i aksjefond, legger altså Stortingets flertallet til grunn at skjermingsrenten skal økes.

For å oppnå det vi oppfatter som Stortingets målsetting om at tilnærmet like spareprodukter skal beskattes likt, og gitt at skattesatsen på alminnelig inntekt skal ned til 23 prosent, må skjermingsrenten som et minimum opp med ett prosentpoeng fra dagens nivå. Under ellers rimelige antakelser, hvor man legger til grunn at aksjemarkedet gir en forventet meravkastning på 2 – 4 prosentpoeng utover risikofri rente, vil en slik økning være nødvendig for at den skattemessige forskjellen mellom disse plasseringsalternativene over tid nøytraliseres, slik at det ikke vil være mulig å hevde at det systematisk vil lønne seg skattemessig å spare i unit linked fremfor direkte i aksjefond.

En enkel måte dette kan gjøres på, som trolig også vil være robust over tid, vil være å fastsette som ny regel at skjermingsrenten skal settes lik årsgjennomsnittet av effektiv rente på tre måneders statskasseveksler, fratrukket skatt + 1 prosentpoeng.

Ordning for langsiktig sparing i aksjer og aksjefond

Som vi har forstått skal det i forbindelse med neste års statsbudsjett også legges fram forslag til en ordning for langsiktig sparing i aksjer og aksjefond som innebærer at gevinster ikke blir løpende beskattet. Selv om det ikke uttales eksplisitt i skatteforliket, antar vi ordningen også vil inkludere utbytter og ikke bare realiserte gevinster.

Vi er tilfreds med at det er politisk enighet om å etablere en ordning for langsiktig sparing i aksjer og aksjefond. En slik ordning vil gjøre det enklere for privatpersoner å omfordele sparemidler i aksjer og aksjefond innenfor ordningen, blant annet fordi man kan foreta fondsbytte uten at det utløser realisasjonsbeskatning. Vi tror ordningen kan bidra til at privatpersoner får et mer aktivt og bevisst forhold til egen sparing. Vi forventer også at en ordning for langsiktig sparing som tillater fondsbytte uten at det utløser skatteplikt vil skjerpe konkurransen i fondsmarkedet, fordi man unngår «innlåsingeffekten» som følger av dagens skatteregler.

For å sikre mest mulig effektiv konkurranse vil det etter vår oppfatning være viktig at det legges til rette for at mange aktører gis mulighet til å kunne tilby slike langsiktige spareordninger. I den forbindelse viser vi til den tilsvarende ordningen i Sverige, Investeringsparkonto. Da denne ordningen ble innført i 2012, ble det ikke gitt adgang for

fondsforvaltningsselskaper for verdipapirfond å administrere slike kontoer. Kun banker og verdipapirforetak hadde adgang til dette. Dette har resultert i svak konkurranse og favorisert forvaltningsselskap som inngår i finanskonsern. Dette er bakgrunnen for at det i en offentlig utredning som nylig ble lagt fram, *SOU 2016:45 En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fond-marknad*, nå er foreslått at også fondsforvaltningsselskap skal gis muligheten til å tilby *Investeringsparkonto* der fondsandeler og kontanter kan inngå.

På denne bakgrunn vil vi tilrå at det i forbindelse med etablering av en ordning for langsiktig sparing i aksjer og aksjefond, legges til rette for at også fondsforvaltningsselskaper gis anledning til å tilby og administrere slike ordninger på lik linje med banker og verdipapirforetak.

Avslutning

For å oppnå målsettingen om at tilnærmet like spareprodukter skal beskattes likt, og gitt at skattesatsen på alminnelig inntekt skal ned til 23, bør skjermingsrenten settes opp med 1 prosentpoeng fra dagens nivå. Vi mener dette nivået vil reflektere den risikofrie avkastning som privatpersoner kan plassere midler til. Vi foreslår videre at skjermingsrenten fastsettes som årsgjennomsnittet av effektiv rente på tre måneders statskasseveksler, fratrukket skatt + 1 prosentpoeng.

I forbindelse med etablering av en ordning for langsiktig sparing i aksjer og aksjefond er det, for å sikre tilstrekkelig konkurranse og like konkurransevilkår i sparemarkedet, viktig at også fondsforvaltningsselskaper gis anledning til å tilby ordningen på lik linje med banker og verdipapirforetak.

Med vennlig hilsen
Verdipapirfondenes forening – næringspolitikk

Bernt S. Zakariassen
Adm. direktør